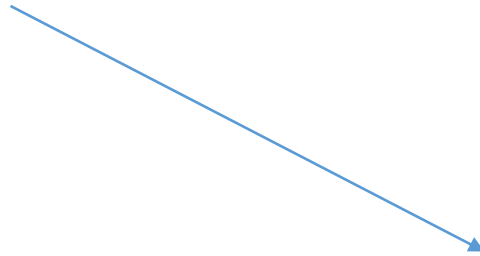

35 år med forskning

Er det noe å lære av det?

Steinar Westin
Professor, NTNU

Per Fugelli
Professor, UiB, senere UiO

Hvor lenge varer egentlig barns ØLI?

Forskningens faser

- Planlegging
- Datainnsamling
- Analyse
- Skrivning
- Annen formidling

Påls opplevelse

- Kjemppegøy
- Slitsomt
- Spennende
- Utmattende
- Inspirerende

1989: Aldri mer!

1994: I gang igjen...

...og spørsmålet var:

Vet egentlig allmennlegene så mye om pasientene sine
som de hele tiden påstår at de gjør?

Svarene ga – ikke overraskende – nye spørsmål

2006-2021: Klinisk kommunikasjon

Hva må du ha for å forske?

- Nysgjerrighet og vilje til å utfordre etablert kunnskap
- Liten interesse av å tjene noe særlig penger
- Stor glede av å arbeide teoretisk
- Vilje til å gi slipp på (en god del) klinisk arbeid
- En **skikkelig god veileder** (eller 2-3, men ikke for mange)
- Selvinnsikt – å forstå hva du ikke forstår – og kunne be om hjelp – og like å dele det du kan
- Utholdenhet
- **Et tema du brenner for**

Hvordan står det til nå?

Forskningens faser

- Planlegging
- Datainnsamling
- Analyse
- Skrivning
- Annen formidling

Påls opplevelse

- Krevende! **Grrrr – GDPR!!!**
- Det gjør stipendiatene
- Fortsatt spennende
- Det gjør stipendiatene
- Fortsatt inspirerende

2021: Må jeg gi meg snart?

Hva gjør et forskningsprosjekt effektivt?

- Et godt spørsmål
- En erfaren prosjektleder
- Grundig forberedelse
 - Gjerne ferdig med REK og PVO samtidig med søknad om penger og i hvert fall før stipendiat begynner
 - Sterk og god forankring i ledelsen i avdelinger som berøres av prosjektet
 - Også fordelaktig om folk som berøres på grunnplanet kjenner godt til det
- Så mye ressurser som mulig – forskning er dyrt!
 - Vurder grundig i samråd med avd/institusjon hva det vil koste virksomheten, og hva som ev. kan søkes fra finansiør

Hva gjør et forskningsprosjekt effektivt?

- God tidsstyring
 - Forskningsprosjekter har en sterk tendens til å gå over tiden
- Grundig rekrutteringsstrategi og –plan for konkret datainnhenting
 - Her er HVORDAN minst like viktig som HVA
 - **Loven om de ‘manglende pasienter’ gjelder**
- Tenk langsiktig
 - Så sant mulig, legg opp til gjenbruk av data i nye prosjekter

Hvor går det oftest galt?

- **Planleggingsfasen**

- Marerittlange epostutvekslinger med personvernmyndighet
- Urealistiske forestillinger om hva du kan få til alene
- Urealistisk forhold til hvor mye tid som trengs
- Spørreskjemaer tas for lite alvorlig – passer validerte og reliable skjemaer egentlig til mitt spørsmål?
- Du har snakket for lite om prosjektet og med for få – du må skape entusiasme!
- Test gjerne prosedyrer om du kan
- Ha en plan B hvis noe riktig galt eller uforutsett skjer

Hvor går det oftest galt?

- **Datainnsamlingsfasen**

- Rot med prosjekt-ID til personer
- Hvis delvis papirbasert – hvem passer på at riktige papirer blir innlåst på riktig sted så fort som mulig?
- Koordinering av datainnsamling mellom flere foretak/avdelinger

Hvor går det oftest galt?

- **Analysefasen kvantitativ studie**

- Involver statistiker fra dag 1 – helst allerede i planleggingen av studien
- Skriv dagbok om variablers tilblivelse
- Lett å gå alt for fort til preliminære analyser på ufullstendige data
- Viktig å finne statistikkprogram som alle er komfortable med – letter samarbeid

- **Analysefasen kvalitativ studie**

- Viktig å velge teoretisk ramme først, ev. ha en tydelig begrunnelse for å kombinere ulike teoretiske rammer, bruk TID på dette
- Lett å undervurdere tid som går med til transkripsjon og tolkning

Hvor går det oftest galt?

- **Skrivefasen**

- Man må regne med lang tid fra første ferdig innsendte artikkel til endelig aksept et eller annet sted (helt klart mange måneder, noen ganger > 1 år)
- Sørg for gode og grundige diskusjoner med de andre i prosjektet om hva som skal skrives av hvem i hvilken rekkefølge
- Ha ALLTID klare, helst skriftlige, avtaler om forfatterskap
- IKKE start skriving før du er sikker på hva resultatet ditt er
- Skriv resultatkapitlet først, så ser du hva som må være med i metodekapitlet
- Skriv så diskusjonen
- Skriv introduksjonen til slutt – det er salgsargumentet ditt, den må treffe!

Hvordan overleve?

Tenk at du bidrar med en liten murstein i et digert bygg – men
det er den *første mursteinen i sitt slag*

Hvordan forsvare seg?

Tenk på hva Einstein sa:
Alle rundt oss tror at vi forskere vet hva vi driver med.
Men det gjør vi ikke. Vi har jo aldri gjort det før!

Det begynte med et enkelt spørsmål i 1994

- I dag er klinisk kommunikasjon en obligatorisk del av spesialistutdanningen
- Det drives regionale kurs i supervisjon og veiledning bygget over lesten til klinisk kommunikasjonstrening, noe som har gitt internasjonal anerkjennelse
- Dette skyldes
 - Forskning – solid dokumentasjon i massevis av artikler
 - Læring – kunnskap er hentet fra mange disipliner der vi før var legesentrert
 - Strategisk formidling – direkte kontakt til toppledere i relevante institusjoner
 - Forbedring – hele tiden i bevegelse for å forbedre produktet, uten fornøyde leger vil ikke det vi gjør bli etterspurt

Takk for invitasjonen og oppmerksomheten!